

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กลยุทธ์การบริหารของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนที่ยั่งยืน ในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
ชื่อนักศึกษา	บุญเลิศ นครกัณฑ์
รหัสประจำตัว	54B73330212
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความเข้มแข็งของชุมชนที่ยั่งยืนในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนที่ยั่งยืน ในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 3) เพื่อเสนอกลยุทธ์การบริหารของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนที่ยั่งยืนในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการโดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ที่เป็นประชาชนอาศัยในพื้นที่จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนและคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน การวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 คน ที่เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด 2 คน ปลัดจังหวัด 2 คน นายอำเภอ 2 คน ปลัดอำเภอ 5 คน พัฒนาการอำเภอ 2 คน พัฒนาการ 2 คน นายกเทศมนตรีตำบล 1 คน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล 2 คน กำนัน 4 คน และผู้ใหญ่บ้าน 3 คน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและการตีความ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยด้านความเข้มแข็งของชุมชนที่ยั่งยืนในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเป็นชุมชนที่พึ่งตนเองได้มีค่าสูงสุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.64) รองลงมาได้แก่ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.66) ด้านคุณภาพชีวิตประชาชน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.72) และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ โดยด้านการเป็นชุมชนที่พึ่งตนเองได้มีค่าสูงสุดเนื่องจาก ประชาชนในชุมชนเห็นว่าการดำเนินชีวิตในสังคมที่มั่นคง ต้องพึ่งพาตนเองโดยพึ่งพารัฐเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนมีค่าต่ำสุดเนื่องจาก ประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรเพราะยังไม่ได้รับผลกระทบมากนัก

2) ปัจจัยด้านการบริหารของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนที่ยั่งยืนในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 8 ประการ โดยพิจารณาตามสมการพยากรณ์ ซึ่งลำดับจากสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านการจัดมลภาวะ ($\beta = 0.22$) ด้านการรักษาโรคทางสังคมที่นำมาใช้ในการครองชีวิต ($\beta = 0.18$) ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ($\beta = 0.10$) ด้านกฎหมาย ($\beta = 0.10$) ด้านการป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ($\beta = 0.09$) ด้านการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ($\beta = 0.09$) ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\beta = 0.07$) และด้านการรักษาจารีตประเพณี ($\beta = 0.07$) โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบาย

ความผันแปรของการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนที่ยั่งยืน ได้ร้อยละ 77.90 ($R^2 = 0.779$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพในด้านอื่น ๆ ต่อไป และนอกจากนี้ยังพบว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เนื่องจากสามารถช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชนได้อย่างแท้จริง

3) ข้อเสนอกลยุทธ์การบริหารของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนที่ยั่งยืนในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่เสนอ ประกอบด้วยกลยุทธ์การบริหารที่สำคัญ 4 กลยุทธ์ คือ (1) ด้านการสร้างให้เป็นชุมชนที่พึ่งตนเองได้ โดยชุมชนต้องพัฒนาศักยภาพให้พึ่งตนเองได้ มีการประกอบอาชีพที่มั่นคง ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เพิ่มรายได้ การพึ่งพารัฐเท่าที่จำเป็น การรักษาจารีตประเพณี และการรักษามรดกทางสังคมเพื่อนำมาใช้ในการครองชีวิต (2) ด้านการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดให้มีการดำรงชีพอย่างพอประมาณ มีเหตุมีผลและสร้างภูมิคุ้มกัน ศึกษาหาความรู้ และมีคุณธรรม (3) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดมลภาวะ ป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าโดยจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าประจำหมู่บ้าน มีการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยการจัดทำระเบียบการใช้น้ำที่เหมาะสม มีคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำ และมีการพัฒนาแหล่งน้ำ การปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ (4) การพัฒนาการศึกษาของประชาชน โดยจัดให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนรักการเรียนรู้ ให้ความรู้ประชาชนในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย และปลูกฝังวินัยแก่ประชาชน

GRAD VRU

Thesis Title	Administrative Strategies of Sub-district Headmen and Village Headmen to Promote Sustainable Community Strength in Lower Northeastern Provinces
Student	Boonlert Nakhonkan
Student ID	54B73330212
Degree	Doctor of Public Administration
Field of Study	Public Administration
Thesis Advisor	General Dr.Kasemchart Naressenie
Thesis Co-Advisor	Dr.Boonlert Pairindra

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the factors of sustainable community strength in lower northeastern provinces, 2) study the administrative factors of sub-district headmen and village headmen affecting the sustainable community strength in lower northeastern provinces and 3) propose an administrative strategy model for the sub-district headmen and village headmen to improve sustainable community strength in lower northeastern provinces. This study implied mixed methods research with both quantitative and qualitative approaches. The quantitative research was conducted by studying a sample of 400 people residing in the lower northeastern provinces selected by multi-stage random sampling. The sample size was calculated using Taro Yamane's formula. The data were collected through questionnaires and were analyzed by statistics consisting of mean, standard deviation, and stepwise regression analysis. The quantitative research was conducted through in-depth interviews of 25 key informants consisting of 2 provincial governors, 2 deputy provincial governors, 2 district chiefs, 5 deputy district chiefs, 2 chiefs of permanent officials, 2 chiefs of permanent officials, 1 sub-district municipality mayor, 2 chiefs of sub-district administrative organizations, 4 sub-district headmen, and 3 village headmen in the lower northeastern provinces, selected by purposive sampling. The data were analyzed by content analysis and interpretation.

The research results revealed that:

1) The administrative factors of sustainable community strength in lower northeastern provinces were, overall, at a high level ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.61). When considering each aspect individually, it was found that the aspect of being self-reliant was the highest ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.64), followed by the aspect of having immunity ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.66), the aspect of quality of life ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.72), and the aspect of sustainable resource preservation ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.71), respectively. The aspect of being self-reliant was at the highest as the people thought that their social stability depended on their own efforts and that they should get state support only when necessary. The aspect of sustainable resource preservation was at the lowest as the people did not realize the importance of resource preservation as they were not yet affected by it.

2) The administrative factors of the sub-district headmen and village headmen affecting sustainable community strength in the lower northeastern provinces included 8 principal variables used in the prediction equation, ranked from the highest to the lowest they were: pollution elimination ($\beta = 0.22$), followed by social heritage preservation for living ($\beta = 0.18$), providing education to people ($\beta = 0.10$), the law ($\beta = 0.10$), the national forest deforestation protection ($\beta = 0.09$), water management for agriculture ($\beta = 0.09$), living according to the Sufficiency Economy Philosophy ($\beta = 0.07$) and preservation of traditions ($\beta = 0.07$). These eight variables explained 77.90 percent ($R^2 = 0.779$) of the variation of the sustainable community strength in the lower northeastern provinces at a statistical level of 0.05. The results of qualitative research revealed the variable of providing the education to the people was the important fundamental measure for other future efficient development. Moreover, it was found that the living complied with the principles of Sufficiency Economy Philosophy was the most important measure as it could really help creating their social immunity.

3) The proposed administrative strategy model for the sub-district headmen and village headmen to help them improve sustainable community strength in lower northeastern provinces consisted of 4 administrative strategies they were (1) the aspect of being self-reliant community creation by being self-reliant having their own career potential reduce unnecessary expenses, increasing more income and getting state support only when necessary maintaining tradition and social heritage for their living, (2) the aspect of living according to the Sufficiency Economy Philosophy Principle by applying the principles of His Majesty the King at all levels by having worthy living reasonable performing and social immunity promotion, surviving more knowledges and having merit, (3) the aspect of sustainable resource preservation by enhancing the pollution protection deforestation protection by creating community rules, establishing a community committee for deforestation prevention and improving, the agricultural water management by creating appropriate regulations for water consumption, forming an administrative committee and developing the water resources and maintaining. creating the awareness concerning environment preservation, and including maintenance of local wisdom. (4) the aspect of education developing by enhancing learning awareness to the people and providing career knowledge for the people, creating laws complying habit to the people and enhancing the proper disciplines.